

Факультет переробки та зберігання сільськогосподарської продукції створено в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка в 1993 році. Його робота пов'язана з забезпеченням випуску фахівців з обладнання переробних і харчових виробництв, технології зберігання і переробки зерна.

Професорсько-викладацький склад 10 кафедр факультету: технічних — фахової і випускової кафедри обладнання та технології переробних і харчових виробництв, деталей машин та ПТМ, а також теоретичної механіки і ТММ, профільних — агрономії, фізики, хімії, нарисної геометрії, гуманітарних — історії та політології, іноземних мов і філософії забезпечують викладання дисциплін для студентів усіх факультетів вищого навчального закладу.

Є ЧИМ ПИШАТИСЯ

Ініціатором відкриття факультету переробки та зберігання сільськогосподарської продукції став ректор університету, член-кореспондент УААН, Заслужений працівник освіти України, академік Інженерної академії України, професор Дмитро Іванович Мазоренко. А засновниками — його перший декан, а зараз перший проректор університету, Заслужений працівник освіти України, академік Міжнародної академії аграрної освіти, академік Інженерної академії України, професор Леонід Миколайович Тіщенко та заступник декана цього факультету, завідувач кафедри обладнання та технології харчових виробництв, доцент Олексій Васильович Богомолів.

З 1996 року робота факультету спрямовується на забезпечення належного рівня підготовки спеціалістів для задоволення зростаючих вимог сучасного і майбутнього сільськогосподарського виробництва в нових економічних умовах деканом факультету, професором Олексієм Васильовичем Солошенко.

Тепер докладніше про засновників факультету та їх продовжувачів.

Л.М.Тіщенко

О.В.Солошенко

О.В.Богомолів

Леонід Миколайович Тіщенко закінчив у 1974 році ХІМЕСГ. Трудову діяльність розпочав старшим інженером Східного відділення Українського науково-дослідного інституту механізації та електрифікації сільського господарства. А у 1979 перейшов працювати в ХІМЕСГ. Тут, у 1984 році захистив кандидатську дисертацію, а в 1985 році йому присвоєно вчене звання доцента. У 2004 році захистив докторську дисертацію, а в 2005 році йому присвоєно вчене звання професора.

За 26 років роботи у вищому навчальному закладі працював старшим науковим співробітником, старшим викладачем, обирався секретарем парткому, головою методичної ради, виконував обов'язки заступника декана, декана, завідувача кафедри, а з 1996 року — проректор з навчальної роботи, з 2005 року — перший проректор університету.

За словами його колег, він має широкий науково-педагогічний світогляд, чіткість у розв'язанні поставлених перед ним завдань, сміливість прийняття обгрунтованих рішень. Він ініціатор багатьох новацій з методики викладання технічних дисциплін у вищих навчальних закладах сільськогосподарського профілю, постійно виступає на міжвузівських та міжнародних конференціях з питань реформування та розвитку інженерної освіти в аграрних навчальних закладах.

За участю Леоніда Миколайовича створено методичний центр новаторської діяльності, який забезпечує основні напрямки наукового супроводження процесу реформування АПК Харківщини.

Значний його внесок і в зміцнення матеріально-навчальної бази факультету переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, його кафедр, забезпечення навчального процесу необхідним обладнанням та методич-

Старший викладач Ю.І.Тополєв (праворуч) проводить зі студентами заняття з курсу «Обладнання переробних і харчових виробництв»

ними розробками і посібниками, в утворенні на факультеті базової наукової школи з підготовки фахівців для переробної і супутніх їй галузей.

30 років працює в технічному університеті Олексій Васильович Солошенко. Він був доцентом кафедри основ агрономії і хімії з 1975 року, заступником декана факультету механізації сільськогосподарства з 1977 року, завідувачем кафедри агрономії і хімії з 1980 року, деканом загальноінженерного факультету з 1993 року, а з 1996 року він — декан факультету переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, завідувач кафедри агрономії цього ж факультету.

Як і декани усіх інших факультетів університету, він «Відмінник освіти України», нагороджений галузевою трудовою відзнакою «Знак Пошани».

О.В.Солошенко «Відмінник аграрної освіти та науки України», має багато інших галузевих нагород і знаків часів колишнього СРСР. Серед них «За отличные успехи в работе» і «Изобретатель СССР».

В університеті його поважають як здібного вченого і викладача, умілого організатора, вимогливого, дисциплінованого і ініціативного керівника. Чимало питань йому довелося вирішувати після створення нового факультету, починаючи з організації роботи кафедр, укомплектуванням їх необхідними кадрами, навчальним і методичним забезпеченням. Довелося організувати і відкривати майже 10 нових дисциплін, пов'язаних з технологічними лініями і обладнанням, загальною технологією, системним аналізом переробних і харчових виробництв, організувати видання більше 100 посібників і майже 1000 методичних розробок.

Провідну і випускову кафедру обладнання та технології переробних і харчових виробництв факультету, яка була створена разом із факультетом, очолює випускник ХІМЕСГ, доцент Олексій Васильович Богомолів. Він, до того ж, і заступник декана цього факультету.

За 12 років існування кафедри підготовлено більше 1000 інженерів-механіків з обладнання та технології переробних і харчових виробництв за денною формою навчання та 400 — за заочною.

Розроблений викладачами кафедри комплект навчально-методичної літератури, підручники та навчальні посібники для вищих навчальних закладів, затверджені Мінагрополітики, Міністерства науки як офіційні фахові навчальні видання для викладачів та студентів

інженерних спеціальностей вищих навчальних сільськогосподарських закладів III-IV рівнів акредитації.

На кафедрі видається збірка фахових науково-дослідних праць співробітників, викладачів, науковців, аспірантів університету та інших вищих навчальних закладів України і країн близького зарубіжжя.

Викладачі кафедри підтримують не тільки тісні зв'язки з різними асоціаціями, заводами і підприємствами, а й мають плідні міжнародні зв'язки з університетами Росії, Білорусі, Німеччини.

За результатами науково-дослідної роботи колектив кафедри щорічно бере активну участь в державних конкурсах наукових робіт та виставках наукових досягнень. А сам О.В.Богомолів продовжує наукові дослідження з очищення зерна від різних сумішей.

Дивлячись на перспективу, зараз на кафедрі утворили підрозділ, що займається підготовкою фахівців з спеціальності «Технологія переробки і зберігання зерна». Набрали з цієї спеціальності групу студентів, які перейшли вже на третій курс.

Склад кафедри — 10 основних працівників. Добре працюють з питань проведення наукових досліджень старший викладач П.В.Гурський, асистент Т.В.Гавриш, а в плані підготовки методичних посібників гарних результатів добивається доцент С.А.Денисенко.

Сьогодні у вчених кафедри головний напрямок наукових досліджень — здрібнення зерна, отримання рослинної олії, переробка молока тощо. По кожному з них мають п'ятирічний план виконання робіт, який постійно контролюється. Розробляють пристрої, аналізують обладнання.

Вчені кафедри розробили декілька машин, які не мають аналогів, навіть за кордоном. Тут зерно само розділяється і очищається без енерговитрат, не враховуючи лише транспортера, який піднімає його над бункером.

Олексій Васильович розробив іншу машину — гіроційний сепаратор. Вперше в світі для сепарації зерна йому задається програма, крім поступового переміщення, ще й обертання. Іншими словами — застосовується ефект «Магнуса», який саме і впливає на якість розділення суміші на зерно і сміття, що переміщуються у різні напрямки.

Продовжуються вченими кафедри наукові дослідження з сепарації (розділення) сипучих матеріалів з пружних властивостей, з поєднання фізико-механічних властивостей, на вібраційних

і гіраційних сепараторах. Перспективним, на думку вчених, є розробка також пристроїв із застосуванням сепараторів з профілем найменшого опору.

Працюють на кафедрі і над проблемами роздрібнювання зерна на малогабаритних млинах, що за розмірами не більш письмового столу, але здійснюють помел зерна вищого гатунку. Такі млини мають значний попит у фермерів і на присадибних ділянках, тому що існуючі конструкції малогабаритних млинів забезпечували якість помелу не вище першого гатунку.

Закінчує Олексій Васильович Богомолів роботу і над своєю докторською дисертацією.

Декан факультету О.В.Солошенко розповів про те, що ректорат, вчена рада технічного університету постійно наголошують на необхідності підвищення на всіх рівнях не тільки навчального процесу, а й науково-дослідної роботи. Тому в управлінні різними за метою технічними, фаховими, загально-освітними та гуманітарними кафедрами — є своя специфіка. І називаючи провідну чи випускову кафедру на факультеті, не можна не розповісти про інші.

Кафедра деталей машин та підйомно-транспортних машин (ПТМ), яку очолює професор Леонід Миколайович Тищенко, два роки підряд проводить Всеукраїнську студентську олімпіаду з навчальної дисципліни «Деталі машин і основи конструювання», в якій приймають участь студенти та викладачі всіх технічних і аграрних вищих навчальних закладів країни.

Вчені кафедри видали п'ять спеціальних підручників, які визнані кращими, що мають визначні особливості для технічних вузів сільськогосподарського профілю, продовжують послідовно і спрямовано працювати над підвищенням довговічності і надійності деталей сільськогосподарських машин.

Протягом останніх п'яти років вчені кафедри теоретичної механіки, де завідувач професор Сергій Іванович Кучеренко, поряд з поліпшенням теоретичної підготовки майбутніх фахівців, підготовкою і виданням підручників і посібників, які неодноразово представлялися на конкурсах і виставках та нагороджувалися дипломами, плідно працюють над розрахунково-дослідним випробуванням механізму газорозподілу 4-х клапанної головки тракторного двигуна з метою збільшення її надійності та економічності.

Співробітниками кафедри агрономії, яку очолює декан факультету, професор Олексій Васильович Солошенко

спільно з Національним науковим центром «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н.Соколовського опублікували «Довідник працівника «Агрохімслужби», книгу «Родючість ґрунту, моніторинг та управління», брошуру «Ресурсозберігаючі технології хімічної меліорації ґрунтів в умовах земельної реформи, разом з ними розробили держстандарт «Порядок проведення хімічної меліорації земель», який дозволяє регламентувати і проводити якісно роботи з докорінного покращення земель.

На кафедрі видано чотири навчальних посібників, останній з них — «Основи агрономії» висвітлює не тільки життя рослин, закони землеробства, сівозміни, обробіток ґрунту, меліорацію і агрохімію, а й нові інтенсивні технології вирощування основних сільськогосподарських культур.

Вчені кафедри, до того ж, вивели нові сорти квасолі Харківська штамбова та Первомайська, які занесено до реєстру.

Значна робота приділяється на факультеті базовій підготовці майбутніх фахівців, розвитку в них наукового підходу до рішення інженерних проблем. В цьому процесі значну роль відіграють вчені кафедри фізики, яку очолює доктор фізико-математичних наук, професор Олександр Іванович Спольнік.

Два доктори і п'ять кандидатів наук заохочують студентів до науково-дослідної роботи в лабораторії науково-технічної творчості молоді, яка з цією метою створена на кафедрі. Ними розроблено та видано багато оригінальних науково-методичних посібників, серед яких найбільш вагомі підручники «Основи фізики» і «Курс фізики» з грифом Міносвіти і науки України. Результати науково-дослідної роботи викладачів кафедри добре відомі не тільки в Україні, а й в країнах близького і далекого зарубіжжя, де проходили наукові конференції: Росії, Польщі, Франції, США, Канаді і Австрії. Вчені опублікували за останні 10 років в центральних журналах більше 100 наукових та науково-методичних робіт з фізики.

Спільно з Інститутом хімії високомолекулярних сполук НАН України вчені кафедри загальної і біологічної хімії, де завідувач проректор з методичної роботи, професор Сергій Іванович Васильєв, вели наукові пошуки і розробили технологію виготовлення нової емалі УР-7115, нанесення на її основі антикорозійних покриттів на зовнішню поверхню обладнання, а також залізобетонних конструкцій підприємств м'ясо-

молочної промисловості. Строк служби такого захисного покриття складає від 3 до 5 років, в залежності від умов експлуатації. Вчені кафедри прийняли також участь у розробці інструкції з захисту від корозії обладнання та конструкцій підприємств цієї галузі.

Багато років вчені кафедри живої геометрії, яку очолює доцент Анатолій Васильович Шотіков, проводять науково-дослідні роботи з об'ємно-графічного моделювання. Ними розроблені принципово нові поліцентральні моделі відображення простору в стереопанораму, що дозволяє одержувати об'ємні зображення в необмежених горизонтальних кутах зору. Такі моделі можуть бути широко використані в архітектурному проектуванні, у фотографії, а також для оцінки оглядовості мобільної техніки як на стадії її проектування, так і при випробуваннях. Дані цієї розробки неодноразово використовувалися на практиці.

Гордістю вчених є і створена ними технічна бібліотека кафедри, що забезпечує всіх студентів усіма необхідними розробками для виконання графічних завдань.

Вже більше 10 років кафедрі історії та політології очолює кандидат історичних наук, доцент Борис Григорович Москальов. Він автор більше 100 наукових праць, автор і співавтор ряду монографій, підручників з історії України та політології.

Кафедра одна з перших в Україні в 90-ті роки розробила нові навчальні посібники з гуманітарних дисциплін. Ця праця продовжується і в сучасних умовах. Тільки за 2004-2005 навчальний рік викладачі кафедри видали чотири нових навчальних посібника з історії України, політології та правознавства.

Значну увагу приділяють на кафедрі суспільно-політичній діяльності викладачів, їх виховній роботі зі студентами, що включає як навчальну, так і позанавчальну роботу, де особлива увага це — національно-патріотичне виховання історією, формування політичної культури майбутніх командирів у сільськогосподарському виробництві.

В науковому плані кафедра активно розробляє проблеми аграрної історії, більшовицької технічної модернізації сільського господарства, приділяє велике значення історії рідного університету. Вчені кафедри приймають активну участь у Всеукраїнських наукових проєктах, таких як видання фундаментальної багатотомної серії «Реабілітовані історією», перший том якої «Харківська область» надрукований у 2005 році.

Підтримують й поглиблюють вже існуючі та створюють нові напрямки науково-педагогічної діяльності вчені кафедри іноземних мов, яку очолює доктор філологічних наук, професор Лідія Сергіївна Піхтовнікова. Кафедра має плідні зв'язки з університетом Ерланген-Нюрберг (Німеччина), де проходять науково-педагогічну стажировку викладачі кафедри. Підготовлена до видавництва в Німеччині монографія німецькою мовою, автор якої є Лідія Сергіївна.

Активну участь у підготовці фахівців для АПК України, близького та далекого зарубіжжя бере кафедра філософії, яку очолює кандидат філософських наук, доцент Людмила Володимирівна Фирсова. Протягом останніх років вчені кафедри здійснили видання 4 навчальних підручників та посібників з грифом Міносвіти та науки України, серед яких «Філософія науки» та «Соціологія села». Розроблено і надруковано також багато науково-методичних розробок з курсів, що викладають вчені кафедри: з філософії, соціології села, релігієзнавства, логіки, місцевого самоврядування та ін.

Професорсько-викладацький склад кафедри наполегливо втілює в навчальний процес наукові розробки, що проведені безпосередньо на селі, активно бере участь в діяльності Центру соціологічних досліджень села при університеті, які містять в собі соціологічні дослідження, семінари, тренінги, «круглі столи» з актуальних питань розвитку АПК.

Значну роботу вчені кафедри здійснюють з філософської підготовки студентів, магістрів та аспірантів, які спільно з викладачами і під їхнім керівництвом проводять розробку таких тем як «Філософські проблеми науки і техніки», «Місце самоврядування», «Соціологія управління», «Соціальна робота на селі», «Лідерство», тощо.

Кафедра співпрацює з вітчизняними і закордонними вищими навчальними закладами, громадськими організаціями різних рівнів. Все це відображається в наукових публікаціях, використовується у навчальному процесі.

Перед професорсько-викладацьким складом і студентами факультету переробки та зберігання сільськогосподарської продукції попереду стоїть відповідальна і напружена робота — треба утримати досягнуті результати. Останні три сесії — факультет на першому місці в університеті з якості, середньому балу і абсолютній успішності студентів.